

KNIGHT FRANK HYNEMAN

Abstrakt:

Frank Knight byl jedním ze zakladatelů Chicagské ekonomické školy, která zaznamenala největší rozvoj v období od 50. let 20. století. Knight si vysloužil velké uznání díky svému nejslavnějšímu dílu *Riziko, nejistota, zisk*. Tato kniha měla základy v Knightově diplomové práci. Největší část svého profesního života spojil s katedrou ekonomie na Chicagské univerzitě. Knightovo dílo významně přispělo k rozvoji morálních principů ekonomie a k rozvoji ekonomické metodologie. Základním principem Chicagské školy je zejména víra ve svobodné trhy, v jejich schopnost efektivně alokovat zdroje a rozdělovat důchody. Knight se soustředil na studium kapitálu a rizika, aniž by se příliš opíral o empirická data nebo jimi testoval platnost svých hypotéz.

Klíčová slova:

Chicagská ekonomická škola, teorie podnikatelského zisku, ekonomická metodologie, metodologický pozitivismus, chování liberální společnosti, svobodné trhy, neoklasická ekonomie

Key words:

Chicago School of Economics, Theory of contractor's profit, Economical Methods, methodological positivism, Behavior of liberal society, Independent markets, neoclassic economics

Names:

Clark J.B., Viner J., Douglas C., Schultz T., Friedman M., Stigler G., Directorová R., Simons H., Lange O., Menger C., von Thünen J. H., Marshall A., Senior W. N.

Biografie

Světový ekonom Frank Hyneman Knight se narodil 7. listopadu 1885 v McLean County, ve státě Illinois a zemřel 15. dubna 1972 v Chicagu, ve věku 87 let. Při svém vzdělávání dosáhl mnoho titulů na různých prestižních univerzitách své doby – B.A., Milligan College (1911); B.Sc. a M.A., Universita v Tennessee (1913); Ph.D., Cornell Universita (1916). Svou diplomovou práci zpracoval v roce 1916 na téma „Teorie podnikatelského zisku“ na Cornell Univerzitě.

Při své akademické činnosti zastával celou řadu pozic - asistent, Universita Cornell, 1917-18; asistent, Chicagská universita, 1917-19; docent, Universita v Iowě, 1919-1922; profesor, Universita v Iowě, 1922-1928; profesor, Chicagská universita, 1922-1952; emeritní profesor, Chicagská universita, 1952-1972.

Kromě dráhy akademického profesora ekonomie byl Frank Knight činný také v jiných oblastech. Například v letech 1928 až 1945 byl společně s Jacobem Vinerem spoluredaktor časopisu Politická ekonomie (Journal of Political Economy).

Ve čtyřicátých letech dvacátého století byl spoluzakladatelem výboru pro sociální otázky na Chicagské univerzitě (Committee on Social Thought)

Frank Knight získal také několik čestných titulů na univerzitách. Například můžeme jmenovat university v Princetonu (1946); Northwesternu (1951), Glasgowě (1952); na Columbijské univerzitě (1954), a Rochesteru (1963).

(<http://www.econlib.org/library/Enc/bios/Knight.html>)

(<http://www.msu.edu/~emmettr/fhk/basicbio.htm>)

Frank Knight začal v roce 1913 na Cornellu studovat filozofii. Po ukončení tohoto studia přešel v roce 1917 na Chicagskou universitu, kde strávil dva roky. V akademické kariéře pokračoval na universitě v Iowě, z níž se vrátil v roce 1927 na Chicagskou universitu. V následujících letech obdržel Knight lákavé nabídky z Cornellu a Harvardu, ale zůstal věrný katedře ekonomie Chicagské university, na níž vyučoval až do roku 1958.

V roce 1928 byl jmenován profesorem ekonomie. Měl významný intelektuální vliv na své studenty a ovlivnil i jejich kritický postoj k zásahům státu do ekonomiky. Knight byl společně s Vinerem obecně považován za spoluzakladatele chicagské školy. [1]

Knightovo dílo významně přispělo k rozvoji morálních principů ekonomie a k rozvoji ekonomické metodologie. Jeho nejslavnějším dílem je *Riziko, nejistota a zisk* (*Risk, Uncertainty and Profit*, 1921). Byl žákem J. B. Clarka, jenž ho vedl a stimuloval k provedení důkazů, že podnikatelské zisky mohou vznikat a existovat i v podmínkách statického rovnovážného stavu ekonomiky. Díky těmto podnětům Knight později vyvinul Teorii podnikatelského zisku.

Dalšími významnými pracemi Knighta byla *Ekonomická organizace* (*The Economic Organization*), vydána roku 1933 a *Etika konkurence a další eseje* (*The Ethics of Competition and Other Essays*) z roku 1935.

Knight byl oblíben mezi svými studenty mimo jiné pro svou neústupnost a razantní kritické postoje, které rád zaujímal nejen k názorům, s nimiž nesouhlasil, ale také k jejich autorům.

Na stávající ekonomickou teorii nahlížel se značnou skepsí.

Knight byl ovlivněn rakouskou školou, zejména Carlem Mengerem a zprostředkoval tento vliv dalším představitelům chicagské školy. Nahlížel na ekonomii jako na vědu o ekonomickém chování jednotlivce, který se snaží maximálně nasytit své potřeby. Vycházel rovněž z rakouského pojetí nákladů obětované příležitosti. Po stránce metodologické byl Frank Knight mimořádně neústupný ve svém důrazu na generalizace, kdy veškeré závěry činil bez jakéhokoliv empirického důkazu. Používal výlučně abstraktně deduktivní metody.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Frank_Knight)

(Holman R. *Dějiny ekonomického myšlení*)

Náklady obětované příležitosti: „*Hodnota nejhodnotnější alternativy, která musela být obětována*“ (přednášky z Mikroekonomie)

Teorie podnikatelského zisku

Knightova kniha *Riziko, nejistota a zisk* přinesla originální a cenný příspěvek k teorii podnikatelského zisku. Do té doby ekonomové chápali zisk buď jako náklad (náklad čekání, náklad rizika) nebo jako rentu, která je výsledkem nějakého monopolu (v klasické ekonomii nalezneme toto pojetí zisku u Seniora, v neoklasické ekonomii zejména u Marshalla). To ovšem znamenalo, že ve stavu rovnováhy (kde není riziko) a na dokonale konkurenčním trhu (kde nejsou žádné monopoly) podnikatelský zisk neexistuje (existuje jen úrok).

Knightova teorie zisku tyto představy vyvrátila. Knight ukázal, že podnikatelský zisk vzniká dokonce i v neoklasické dokonalé konkurenci ve stavu rovnováhy. Jeho příčinou je nejistota.

Knight vycházel z von Thünenova rozlišení mezi rizikem a nejistotou.

Von Thünen charakterizuje riziko a nejistotu takto: „*Riziko je situace, která může nastat s určitou objektivně měřitelnou pravděpodobností. Naproti tomu nejistota nemůže být charakterizována určitou pravděpodobností*“

Podnikatelský zisk může obsahovat odměnu za riziko, ovšem v tom případě jde o náklad. Riziko lze pojistit, a pokud to podnikatel učiní, přenáší břemeno rizika na jiné a platí za to náklad v podobě pojistného. Pokud podnikatel svá rizika nepojistí a nese je sám, pak část jeho zisku mu pokrývá náklady rizika.

Avšak zisk podnikatele vyplývá také z nejistoty. Knight zdůrazňoval, že podnikání je proces probíhající v čase: podnikatel nakupuje výrobní faktory dnes, aby s nimi vyrobil a prodal statky v budoucnu (zde je patrný vliv rakouské školy). Nemůže se proto vyhnout nejistotě. Jeho nejistotou je neznalost budoucí ceny, za kterou bude moci prodat vyrobené statky. Podnikatel si tedy vytvoří nějaký odhad budoucí ceny, avšak ten se nemusí vyplnit. Budoucí cena závisí na příliš mnoho nepředvídatelných okolnostech, od nepředvídatelných změn spotřebitelských preferencí až po nepředvídatelné příchody nebo odchody konkurentů.

Na základě odhadu budoucí ceny svých statků pak podnikatel nakupuje výrobní faktory za ceny odpovídající hodnotě mezních příjmů těchto faktorů. Zná jejich fyzické mezní produkty, avšak hodnoty mezních příjmů kalkuluje opět na základě odhadované budoucí ceny svých statků.

Kdyby se podnikatelovo očekávání budoucí ceny přesně vyplnilo, neměl by žádný zisk, neboť cena by právě pokrývala jeho náklady (ceny, za které nakoupil výrobní faktor). Ale když skutečná cena přesahuje tu, kterou očekával, docílí zisk. Tento zisk nemá charakter nákladu (není odměnou žádného výrobního faktoru). Má charakter zisku spadlého z nebe (windfall profit) – objevuje se jako důsledek nepředvídaných příznivých okolností, které podnikatel neočekával. Stejně tak může mít podnikatel nepříznivou ztrátu, pokud skutečnost je horší, než jakou předpokládal.

Protože ekonomická realita je plná nejistot, mají podnikatelé zisky nebo ztráty. Tyto zisky nebo ztráty jsou rozdílem mezi jejich očekáváním a skutečností. Nemají charakter nákladu ani renty (monopolního zisku). Existují vždy a všude, nezávisle na tom, zda jsou trhy dokonale konkurenční nebo zda se právě nacházejí v rovnováze.

Knightova teorie podnikatelského zisku představovala velmi cenný příspěvek do ekonomické teorie, který však nebyl v jeho době plně doceněn. Do jisté míry ovlivnil některé pozdější teoretiky rakouské školy.

Chicagská škola

Robert Holman ve svém díle *Dějiny ekonomického myšlení* charakterizuje chicagskou školu takto: „*Pojem chicagská škola se institucionálně vztahuje k Chicagské univerzitě od roku 1930 do současnosti. Více než příslušností k Chicagské univerzitě jsou však ekonomové chicagské školy spojeni společně sdílenými myšlenkami a názory na fungování ekonomiky. Základní charakteristikou, která spojuje příslušníky této školy, je zejména víra ve svobodné trhy, v jejich schopnost efektivně alokovat zdroje a rozdělovat důchody. Proto přirozeně pochybují o smysluplnosti státních zásahů do ekonomiky. Jejich liberální myšlení se orientuje na snahu minimalizovat úlohu státu v ekonomice.*“

Historii chicagské školy lze rozdělit do tří období:

- Období vzniku (30. léta)
- Období bezvlády (40. – 50. léta)
- Období všeobecného uznání (od 50. let do současnosti)

V období vzniku panovala na katedře ekonomie Chicagské univerzity obvyklá názorová rozdílnost jak v otázkách metodologie, tak v otázkách doporučení pro hospodářskou politiku. Všeobecně uznávanými zakladateli chicagské školy byli Frank Hyneman Knight a Jacob Viner. Oba se zabývali studiem ekonomického myšlení a oba uznávali platnost neoklasické cenové teorie. Přes tyto společné rysy si však byli značně vzdáleni způsobem myšlení a jednání. Viner se převážně zabýval aplikovanou teorií mezinárodního obchodu a monetární teorií, zatímco Knightova pozornost se soustředila na pojmový základ neoklasické cenové teorie a jeho cílem bylo vysvětlit a zdokonalit její logickou strukturu. Znalost vývoje ekonomického myšlení a osobité povahové rysy předurčily Franka Knighta do role obávaného kritika zastánců různých ekonomických názorů.

Frank Knight se dostal do sporu se zastánci empirických a kvantitativních metod, Douglasem a Schultzem. Naopak Viner se stavěl na stranu Douglase a Schultze, s nimiž ho spojoval pozitivní vztah k empirii a kvantitativním metodám. Knight se soustředil na studium kapitálu a rizika, aniž by se příliš opíral o empirická data nebo jimi testoval platnost svých hypotéz. Knightův odlišný vědecký přístup vyústil do napjatých vztahů s Vinerem, které byly čas od času provázeny otevřenými spory.

Jediné, co Knighta a Vinera jako zastánce neoklasické cenové teorie spojovalo, byl zásadní odpor k teoretickým inovacím 30. let – k monopolistické konkurenci a k dílu J. M. Keynese. Nekompromisně odmítali New Deal – intervencionistický program vlády prezidenta F. D. Roosevelta, jakož i keynesiánskou politiku plné zaměstnanosti.

Monopolistická konkurence je: „*Monopolistická konkurence je představována takovou situací na trhu, kdy mnoho firem prodává podobné, ale nikoli stejné výrobky. Monopolistická konkurence je v rámci nedokonalé konkurence tržní strukturou nejvíce připomínající dokonalou konkurenci*“ (Macáková a kol., Mikroekonomie – základní kurs, 2002, str. 136)

Přesvědčení o schopnosti neoklasické cenové teorie věrně postihnout chování ekonomických subjektů se projevilo důrazem na studium cenové teorie. Znalosti cenové teorie a její aplikace byla u studentů chicagské školy impozantní a odlišovala je od absolventů jiných univerzit. Přes všeobecné povědomí o existenci chicagské školy však přetrvával u studentů sklon považovat se za žáky konkrétního profesora (obvykle vedoucího disertační práce). Tím každá z klíčových osobností chicagské školy kolem sebe soustředila skupinku nadaných studentů, z nichž se později stali známí a věhlasní ekonomové.

Knightova skupina

V polovině 30. let se kolem Franka Knighta vytvořila silná skupina, jejímiž členy byli mj. také Milton Friedman a George Stigler, pozdější významní představitelé školy. Patřil k ní i tehdy začínající asistent Henry Simons. A rovněž Rose Directorová, později manželka Milтона Friedmana, která se stala profesorkou ekonomie na Chicagské universitě a se svým manželem napsala několik slavných knih.

Právě zásluhou této skupiny lidí vzniklo mezigenerační propojení myšlenkové tradice, pro něž se vžil název chicagská škola. Jejím jádrem byla Knightova skupina. Přestože členové této skupiny obdivovali Knightův intelekt a způsob jeho argumentace, jejich styl myšlení byl přece jen dosti odlišný od Knightova stylu. Byli totiž důslednými empiriky a měli kladný vztah k užívání kvantitativních metod k testování teoretických předpokladů. Přesto, že se pokládali za Knightovy žáky, měli svým empirickým přístupem a zájmem o problémy reálné ekonomiky ve skutečnosti blíže ke stylu Jacoba Vinera.

Charakteristickým rysem chicagské školy je její metodologie, kterou Milton Friedman nazval metodologickým pozitivismem. Na rozdíl od Knighta, Simonse a Coaseho a jiných významných ekonomů spojených s Chicagskou universitou byli Friedman a Stigler přesvědčeni o významu statistických metod pro testování ekonomických hypotéz.

Robert Holman ve své knize *Dějiny ekonomického myšlení* charakterizuje metodologický pozitivismus takto: „*Metodologický pozitivismus klade důraz na empirické potvrzování hypotéz a věří, že jsou-li závěry teorie v souladu s ekonomickou realitou, jsou pravdivé a to včetně předpokladů, na nichž teorie spočívá.*“

Metodologický pozitivismus odlišil chicagskou školu i od rakouské školy (se kterou ji jinak pojil stejný odpor k vládní regulaci a obhajoba liberalismu), která stavěla na metodologickém subjektivismu a měla hlubokou nedůvěru k matematice, statistice a ekonometrii v ekonomickém poznání.

„*Výraznou osobností chicagské školy od roku 1930 do své předčasné smrti v roce 1946 byl Henry Simons, který ovlivnil principiální stanovisko chicagské školy ke svobodnému obchodu. Simons mimo jiné vyslovil požadavek na omezení kompetencí Federálního rezervního systému v oblasti monetární politiky ve prospěch pevných pravidel vedoucích ke stabilizaci cenové hladiny*“ (Holman R., *Dějiny ekonomického myšlení*)

V této oblasti měl přímého pokračovatele v Miltonu Friedmanovi.

Friedman a Stigler byli všeobecně považováni za nástupce Knighta a Vinera na katedře ekonomie Chicagské univerzity z hlediska intelektuálního. Přesto nedošlo k jejich očekávanému převzetí katedry. Namísto toho Chicagská univerzita (jejíž vedení se domnívalo, že katedra ekonomie nemá výraznou osobnost v oblastech té době módních – v teorii nedokonalé konkurence a zejména v Keynesově makroekonomii) pozvalo v roce 1938 na katedru Oskara Langeho, který byl myšlenkově blízký J. M. Keynesovi.

V roce 1946 byl jmenován do čela katedry ekonomie Milton Friedman. Poté docházelo k častějším střetům mezi bývalými Langeho spolupracovníky a Knightovou skupinou (Friedman a jeho příznivci). Spory vyvrcholily odchodem ekonomů názorově blízkých Langemu v roce 1953 na Yaleskou univerzitu.

Přestože nebyla katedra ekonomie Chicagské univerzity názorově jednotná, vzešla z těchto sporů teoreticky názorově posílená. Její hlavní předností byl obrovský intelektuální potenciál v oblasti cenové teorie. V hospodářské politice zdůrazňovala nově konsolidovaná chicagská škola pozitivní působení tržních cen oproti vládní regulaci a keynesiánské stimulaci agregátní poptávky.

Chicagská škola v 50. letech rozvinula myšlenky Knightovy skupiny z 30. let. Její klíčoví členové, Friedman a Stigler, se stali vůdčími osobnostmi školy a dbali na zachování ideové kontinuity a tradice založené jejich učiteli. Přátelské vztahy mezi členy Knightovy skupiny přispívaly více než 50 let k posilování společných prvků jejich myšlení a k překonání některých rozdílných názorů.

Knightovy knihy

Riziko, nejistota a zisk (vydána roku 1921)

Riziko, nejistota a zisk byla první Knightovou knihou, která byla založená na jeho diplomové práci *Teorie podnikatelského zisku* (Univerzita Cornell, 1916). Frank Hyneman Knight s touto diplomovou prací získal druhé místo v soutěži „*Ekonomické eseje*“ v roce 1917.

Jak Allen A. Young (Knightův vedoucí diplomové práce), tak John M. Clark

(Knightův kolega z Chicagské univerzity v letech 1917-1919) doporučili Knightovi, aby svou práci vydal jako knihu. Ani jeden z poradců neměl významný vliv na finální podobu vydané knihy.

Tato kniha poskytuje standardní stanovisko neoklasické ekonomie a byla přijata jako potřebné a požadované čtení na Londýnskou školu ekonomie (London School of Economics) po dobu působení Lionela Robbinse na této univerzitě. George Stigler popsal *Riziko, nejistota a zisk* jako jednu ze dvou diplomových prací psanou před První světovou válkou, která si udržela důležitost a významnost. (druhou diplomovou prací byla práce Irvina Fishera *Teorie úroku*). Dodnes je často ve světové literatuře citováno z těchto prací.

Riziko, nejistota a zisk je nejslavnější Knightovou prací, která je založena na vymezení rozdílu mezi rizikem a nejistotou. Ptal se svého vedoucího diplomové práce, zda by poskytl teoretickou podporu pro zisk, Knight zastával stanovisko, že zisk existuje, protože současná konkurence v moderní průmyslové ekonomice se liší od konkurence ve světě konkurence dokonalé, v alespoň jednom základním pohledu: konkurenti v jednom případě stojí před světem nejistoty, ve druhém nikoli. Z pohledu nejistoty konkurenti se museli stát podnikateli: museli použít svůj rozhodující úsudek, aby se rozhodli, jestli vstoupit do podnikatelské aktivity, nebo ne. Ale nejistý svět je vybíravý: úspěch by nemusel být opakován. (Pokud úspěch v jednání při nejistotě by mohl být opakovaný, konkurenční procesy by ho převedly do nákladů – například platy konsulantů – a už by to nevyžadovalo lidsky rozhodující úsudek).

(<http://www.msu.edu/~emmettr/fhk/books.htm>)

V této knize se Knight vydal na cestu vysvětlení, proč dokonalá konkurence by nemusela bezpodmínečně eliminovat zisk. Jeho vysvětlení bylo „nejistota“, kterou Knight rozlišoval od rizika. Podle Knighta riziko se vztahuje na situaci, kde pravděpodobnost výsledku by mohla být určována a tedy proto výsledek by mohl být pojištěn. Nejistota, na druhé straně, vede k výsledku, jehož pravděpodobnost by nemohla být známa. Knight argumentoval, že dokonce v dlouhodobé rovnováze by podnikatelé mohli vydělat zisk jako výnos za smíření se s nejistotou. Knightův rozdíl mezi rizikem a nejistotou je stále vyučován v dnešních ekonomických školách.

(<http://www.econlib.org/library/Enc/bios/Knight.html>)

Frank Hyneman Knight ve své knize píše: *„Aplikace analytických metod v různých úrovních problému je vždy velmi nedokonalá. Je nemožné zabývat se takto velkým množstvím velmi složitých faktorů, kteří vstupují do normálních a reálných situací, jež každodenně prožíváme v běžném životě. Význam metod závisí na faktu, že ve velkých skupinách problémových situací jsou určité základní prvky běžné a jiné zcela nepřítomné. Pro základní prvky jsou zde určitá pravidla, aby nám umožnily dosáhnout přiblížení se k celkové reálné situaci. Za ideálních podmínek by nám měly poskytnout pravdivé údaje, ale pouze za předpokladu, že početné a měřitelné méně důležité věci, které pravidla neberou v úvahu, jsou zcela nepřítomny.*

Tedy model exaktní vědy, který je relativně malý a má přijatelný počet pravidel a principů, nám říká, co by se stalo, jestliže zjednodušené podmínky budou převzaty a všechny rušivé faktory eliminovány. Zjednodušené podmínky zahrnují specifikace jako rozměry, množství, tvar a formu, hladkost, stabilitu, elasticitu a všeobecné vlastnosti projektů, se kterými model pracuje. Méně důležité specifikace obvykle nejsou zcela nutné k vytvoření modelu, zatímco rušivé faktory nejsou jednoduše zahrnuty do specifikací modelu a jejich odstranění není možné realizovat, protože se v modelu nevyskytují. Jen tehdy dosáhneme pravidel, popisu jednotlivých základních prvků a jejich samostatných reakcí. Naproti tomu jednotlivá pravidla, samozřejmě, nikdy neplatí přesně v jednotlivých případech, protože jsou neúplné, nezahrnující všechny elementy, přesto nám umožní zabývat se praktickými problémy, protože jsou zřejmě pravdivé a my víme, jak snížit jejich nedokonalost.

Podobným způsobem, ale z jiných důvodů ne tak úplně a uspokojivě, jsme vyvinuli historickou část teoretické ekonomie, která se zabývá tendencemi, tj. tím, co by se za zjednodušených podmínek nikdy nerealizovalo, ale více či méně se přiblížit praktické a skutečné situaci. Ve srovnání s fyzikou byla teoretická ekonomie mnohem méně úspěšná ve vytvoření užitečného postupu kvůli tomu, že selhaly jasně vytvořené a zřetelné vlastnosti, limity a pravidla.

Studuje, co by se stalo za podmínek dokonalé konkurence. Ale více se věnuje zavedení systematického a souvislého pohledu na to, co je nezbytné pro dokonalou konkurenci, jak dalece a jakým způsobem odchyluje svoje podmínky od podmínek reálného života a jaké úpravy mají být podle toho udělány za aktuální situace“ (Knight F.H., Riziko, nejistota a zisk – část 1, kapitola 1 – Zisk a nejistota v ekonomické teorii)

Etika konkurence (vydána roku 1935)

Etika konkurence byla první částí sebraných Knightových esejí. Tato část byla publikována na počest padesátých narozenin profesora Franka Hynemana Knighta. Eseje byly vybírány a uspořádány Miltonem Friedmanem, Homerem Jonesem, Georgem Stiglerem a Allenem Wallisem.

Čtyři studenti, kteří vybírali eseje se, snažili shromáždit takové články, které přesně reprezentují Knightův filozofický a metodologický zájem od začátku dvacátých do poloviny třicátých let dvacátého století. Uvážený výběr se snažil zahrnout jen jeden článek o úroku a hlavní teorii jen z části, protože to byl obor, ve kterém se Knightovy názory modifikovaly. Jen jedna esej v této části nebyla již dříve publikována: „Ekonomická teorie a nacionalismus“, která byla příliš dlouhá pro publikování v časopisu.

Etika konkurence zastává jedno z ústředních stanovisek Knightova myšlení. Jak o tom píše *Times Literary Supplement*: „Každá stránka v této knize není plná pouze velkými moudrostmi, ale neustálými aforistickými větami, které okamžitě udělají dojem na čtenáře svou souvislostí a pravdou.“

(<http://www.msu.edu/~emmettr/fhk/books.htm>)

Svoboda a reforma (vydána roku 1947)

Dílo *Svoboda a reforma* je druhou částí Knightových esejí. Ačkoliv dílo nebylo publikováno při příležitosti Knightových šedesátých narozenin, obsahuje hlavně články a eseje psané od *Etika konkurence*, která byla vydána v roce 1935. Eseje byly vybrány a uspořádány Hubertem Bannerem, Williamem Gramppem, Miltonem Singerem a Bernardem Weinbergem. Jako *Etika konkurence*, *Svoboda a reforma* se soustřeďuje na články o vlastnostech a metodách sociální vědy, o náležitostech aplikovaných vědeckých metod na společensky racionální výzkum a o spojení sociální vědy na současné sociální problémy. Jeden dodatek, který nebyl prezentován v předcházející části, kromě úvodu v poslední esejí (*Ekonomická teorie a nacionalismus*), je Knightovo přemítání nad výhledy liberální společnosti. Název poslední esejí v díle *Svoboda a reforma* odhaluje význam Knightových myšlenek: *Nemoc liberální společnosti (The Sickness of Liberal Society)*.

(<http://www.msu.edu/~emmettr/fhk/books.htm>)

Historie a metody (vydána roku 1956)

Třetí vydání Knightových esejí a článku, *Historie a metody* byla publikována rok po Knightových sedmdesátých narozeninách. Eseje vybírali a uspořádali William L. Letnin a Alexander J. Morin.

Historie a metody se soustřeďí na jedno téma Knightovy celkové práce: historie a ekonomické metody. Jedinečnost a jednoduchost tématu vedla editory k tomu, aby zahrnuly jednu esej

kteřá byla publikována v dřívější sbírce Knightových esejí: *Statika a dynamika, z Etiky konkurence*. Všechno ze článků zahrnuté k této části esejí již dříve bylo publikováno.
(<http://www.msu.edu/~emmettr/fhk/books.htm>)

Rozum a demokratické jednání (vydána roku 1960)

V roce 1958 strávil Knight letní semestr (Leden – Květen) v centru Thomase Jeffersona studiem politické ekonomie na Virginské universitě v Charlottesville. Jeffersonovo centrum bylo předchůdcem centra pro studium veřejné volby, které James Buchanan začal na VPI (Virgin Political Institut) a později přesunul na universitu Georga Masona, kde se stala součástí Buchananova centra pro politickou ekonomii. Zde dával sérii šesti přednášek nazvaných *Rozum a demokratické jednání*.

Přednášky reprezentovaly poslední publikované stanovisko Knightových poválečných úvah o sociálním jednání v demokratické společnosti. Od roku 1945 pracoval na rukopise týkajícího se ekonomie, politiky a etiky liberální společnosti. Rozdílné verze rukopisu existovaly v Knightově nepublikované tvorbě a mnoho Knightových publikovaných esejí vyšlo z aspektů návrhu. Nicméně, tato kniha je jedinou publikovanou verzí kompletního návrhu.

(<http://www.msu.edu/~emmettr/fhk/books.htm>)

Závěr

Frank Hyneman Knight byl světový ekonom, který přispěl do ekonomické teorie významnou **teorií podnikatelského zisku**, která se stala základem pro jeho pokračovatele a následovníky, kteří se dodnes označují názvem Chicagská škola. Jeho nejvýznamnější dílo velkou měrou přispělo k vysvětlení základního rozdílu mezi **rizikem a nejistotou**.

Poznámky:

[1] Ačkoliv je Frank Knight všeobecně považován za zakladatele Chicagské ekonomické školy, samotný název se začal používat až ve spojení s jeho žákem, pravděpodobně nejslavnějším představitelem této školy, Miltonem Friedmanem a jeho dalšími spolupracovníky.

Použitá literatura a internetové zdroje:

HOLMAN R.: *Dějiny ekonomických učen* C.H.Beck, Praha, 1999.

MACÁKOVÁ L., a kol.: *Mikroekonomie základní kurs*, Melandrium, Praha, 2002

Přednášky Mikroekonomie 1 (1. ročník), přednášející Ing. et Ing. Miloš Nový

Wikipedia - free encyclopedia

Frank Hyneman Knight

http://en.wikipedia.org/wiki/Frank_Knight

The Library of Economics and Liberty (The consise encyclopedia of economics)

Biography of Frank Hyneman Knight

<http://www.econlib.org/library/Enc/bios/Knight.html>

The Frank H. Knight page

<http://www.msu.edu/~emmettr/fhk/>

<http://www.msu.edu/~emmettr/fhk/basicbio.htm>

<http://www.msu.edu/~emmettr/fhk/books.htm>

14. června 2007
Martin Brejník
4. ročník, K03228